

Decyzja
Prezydium KK
nr 79/25

ws. opinii o projekcie ustawy MRPiPS o ustaleniu wysokości emerytur z FUS dla niektórych osób, które do dnia 6 czerwca 2012 r. złożyły wniosek o emeryturę na zasadach obowiązujących osoby urodzone przed dniem 1 stycznia 1949 r.

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” wnosi następujące uwagi do projektu ustawy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 4 czerwca 2025 r. o ustaleniu wysokości emerytur z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dla niektórych osób, które do dnia 6 czerwca 2012 r. złożyły wniosek o emeryturę na zasadach obowiązujących osoby urodzone przed dniem 1 stycznia 1949 r.

Projekt ustawy, jak wskazano w uzasadnieniu jest próbą odpowiedzi na liczne wystąpienia obywateli, interpelacje poselskie, oświadczenia senatorskie, zawierające postulaty niestosowania art. 25 ust 1b ustawy emerytalnej wobec ubezpieczonych urodzonych w latach innych niż 1953. Postulaty te znalazły odzwierciedlenie w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 czerwca 2024 r. (sygn.SK 140/20), w którym zakwestionowano zgodność z Konstytucją przepisu art. 25 ust. 1b ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wprowadzającego pomniejszanie podstawy obliczenia emerytury powszechnej o sumę pobranych świadczeń wcześniejszych. Trybunał wskazał, że przepis ten narusza zasadę zaufania obywatela do państwa prawa oraz ochrony praw nabytych.

Opiniowany projekt zmierza do przywrócenia sprawiedliwości emerytalnej dla ograniczonej grupy ubezpieczonych, którzy do 6 czerwca 2012 r. złożyli wniosek o emeryturę na zasadach obowiązujących osoby urodzone przed 1 stycznia 1949 r., a następnie – po osiągnięciu wieku emerytalnego – przechodzili na emeryturę powszechną.

Niestety rozwiązania w nim zawarte zdaniem Prezydium KK NSZZ „Solidarność” nie realizują tego celu, pozostawiając nadal duże poczucie niesprawiedliwości wśród objętych projektowanymi przepisami świadczeniobiorców.

Największe zastrzeżenia wzbudza sposób ponownego przeliczenia emerytury. Ustawodawca proponuje ponowne ustalenie wysokości świadczenia na dzień złożenia wniosku

o emeryturę powszechną bez pomniejszania kapitału emerytalnego o kwoty już pobranych wcześniejszych emerytur, **ale bez uwzględniania waloryzacji kapitału początkowego i składek za okres pobierania wcześniejszej emerytury**, do momentu osiągnięcia wieku powszechnego (projektowany art. 2 ust. 1 i 2). Należy wspomnieć, że waloryzacja ta już została naliczona zainteresowanym świadczeniobiorcom wcześniejszych emerytur. Zdaniem Prezydium KK jest to naruszenie zasady niedziałania prawa wstecz i znacznie ogranicza korzyści mające płynąć z ponownego przeliczenia do tego stopnia, że ponownie przeliczone świadczenie może się okazać niższe niż dotychczas wypłacane (potwierdza to projektowany przepis gwarantujący nieobniżanie świadczenia w wyniku przeliczenia - art. 2 ust. 6 projektu ustawy).

Ponadto projekt ustawy „nie przewiduje mechanizmu wyrównania świadczenia emerytalnego tym emerytom, którzy pobierają emeryturę pomniejszoną o łączną sumę świadczeń emerytalnych pobranych przed osiągnięciem wieku emerytalnego przez okres tego pobierania”. Zdaniem Prezydium KK, skoro świadczeniobiorcy zostali pokrzywdzeni przez niezgodne z Konstytucją RP prawo, należy im się wyrównanie zgodnie z art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (Dz.U. z 2024 poz. 1631). Należy przypomnieć, że sądy powszechne (zarówno apelacyjne, jak i okręgowe) powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego, jednolicie interpretują art. 133 ust. 1 pkt 2 przytoczonej wyżej ustawy tak, że „błąd organu rentowego” oznacza każdą **obiektywną wadliwość decyzji**. Niezależnie od tego, czy wynika ona z zaniedbania, pomyłki, świadomego działania, wadliwej legislacji lub niewłaściwych działań osób trzecich.

Zastrzeżenia budzi także forma projektowanych przepisów. Incydentalna ustawa wprowadza wyjątkowe rozwiązania dla niektórych świadczeniobiorców różnicując dodatkowo grupy obywateli w znajdujących się w podobnej sytuacji, gdyż wyłączenie ze stosowania art. 25 ust. 1b ustawy o emeryturach i rentach z FUS w przeliczeniu świadczenia emerytalnego dotyczy już ubezpieczonych urodzonych w roku 1953. NSZZ „Solidarność” stoi na stanowisku, że projektowana specustawa skomplikuje jeszcze bardziej przepisy emerytalne, doprowadzi do chaosu i trudności interpretacyjnych. Naszym zdaniem, realizacja naprawy błędu legislacyjnego powinna odbywać się przede wszystkim w ramach nowelizacji ustawy o emeryturach i rentach z FUS poszerzając zakres podmiotowy aktualnie obowiązujących w stosunku do osób urodzonych w 1953 r. przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS (art. 194i oraz 194j). Zagwarantowałoby to względną przejrzystość nowych przepisów.

Podsumowując, zdaniem Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” zaproponowane rozwiązania nie realizują wymogu zgodności z Konstytucją naprawianych

przepisów i nie likwidują szkód wyrządzonych przez błędną legislację. Nie mogą one zatem przywrócić poczucia sprawiedliwości wśród zainteresowanych.

Uznając potrzebę naprawy istniejącej sytuacji świadczeniobiorców zaskoczonych rozwiązaniami w zakresie przeliczenia ich świadczeń emerytalnych, NSZZ „Solidarność” nie może pozytywnie zaopiniować przedłożonego projektu ustawy ze względu na liczne wady jego założeń.

Gdańsk, 2 lipca 2025 r.

Prezydium KK

NSZZ „Solidarność”

Zastępca Przewodniczącego KK
Sekretarz KK
NSZZ „Solidarność”

Grzegorz Adamowicz